
„Osmičková” výročí pohledem historiků

Zajímavé postřehy i příběhy související s tzv. osmičkovými výročími československé a české minulosti přinesla konference Univerzita a republika 1918–2018, kterou pořádala 23. října Univerzita Karlova.

Akce konaná pod záštitou předních českých odborníků představila na půdě Karolina důležitá témata novodobých československých a českých dějin, která jsou aktuální i dnes. „Univerzita se tím ujala své klíčové společenské role, objasňovat ne zcela zřejmé, někdy i kontroverzní okamžiky dějin,” řekl pořadatel konference prorektor pro vnější vztahy Martin Kovář.

Po úvodní zdravici rektora Tomáše Zímy konferenci zahájil profesor Zdeněk Beneš z Filozofické fakulty UK. Ve svém zamyšlení nazvaném Československo / Česká republika 1918–2018: Nedokončený příběh mimo jiné připomněl, že rok 1918 má stejně jako jiné významné milníky svou předhistorii. „To, že se vůbec uskutečnil, je výsledkem mnoha předpokladů,” uvedl s tím, že budoucnost není kauzálně určená. Upozornil také na to, že ačkoli jsme zvyklí mluvit o vlastním státu až po vzniku Československa, měli jsme jej již od knížete Bořivoje I.

V odpoledních blocích se pak na třech místech – ve Vlasteneckém a Císařském sále a také v Malé aule – sešli přednášející a posluchači, aby společně probrali další tematické okruhy.

První sekce se zabývala časovým obdobím mezi lety 1918 a 1938. Diskutovalo se například o idejích československého státu, přednostech a limitech meziválečné demokracie, změnách legislativy i ekonomice mladé republiky. „Vážným pochybením při jejím ustavování bylo, že mezinárodní politické ukotvení nebylo provázáno ukotvením ekonomickým, což v následujících letech přineslo neblahé důsledky,” připomněl profesor Ivan Šedivý z Filozofické fakulty UK.

Druhá sekce se věnovala časovému období mezi lety 1948 a 1968. Řečníci se zaměřili na proměnu politického systému po únorovém převratu, mezi nimi i host z Ministerstva zahraničních věcí Jiří Ellinger, který posluchačům přiblížil vývoj československé diplomacie.

Od normalizace ke kolapsu, tak byla pojmenována třetí tematická sekce. Profesor Miroslav Vaněk z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR se ve svém příspěvku zabýval rokem 1988, nazývaným „rok zázraků”, docent Michal Pullmann, děkan Filozofické fakulty UK mluvil například o hledání alternativ v pozdně komunistickém Československu a zazněl i příspěvek o pozici vysokých škol v letech přestavby.

Příspěvky z konference si bude možné přečíst v konferenčním sborníku.

Autor: Olga Píšová
Datum: 23. 10. 2018
Foto: René Volfík